

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאועו שליט"א תלמידו של מרן פוסק חזון בעל 'שבת הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

מתיקות פניעתו של הנחש למול האריה

המדריך על הארץ, על אף שהיו מפצירים בו לקום ולשבת על כרים וכסתות, מפני שאהר המדה של שבת יהודה שבוחרים בעונה ושפלות, ואינם בוחרים בגדלה גם שדורשים מהם זאת.

ה'קרויע' לב 'קרווא' למלוכה

היות שיש ליהודה את הטבע של "פרע רבין", שהיא בורח מן הכבוד של המלוכה, לכן הכבוד רודף אחריו וזוהי שהמלוכה לא תפסק מזרעו אחריו, כי מפנין שיהודה היה 'פרוע' בשפלות, ולבו היה נשבר ו'קרויע' לפני ה', זכה להיות 'קרווא' משמים למלוכה, כי תפקיד המלך הצדיק הוא ללמד את העם בעקר את מדת הענוה, שעל ידה זוכים לכל המעלות ולכל הטובות,

ולכן, מפנין שיש לשבת יהודה ענוה וקריעת בגדו, הם ראויים למלוכה.

ולדן יעקב אמר: "יהי דן נחש עלי דרך", חז"ל אומרים (יומא כג.) שתלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר פנחשו, אינו תלמיד חכם, ועוד אמרו (תנבות קה) שצורבא מרבנן שכל בני עירו אוהבים אותו ואין לו שונאים, אינו תלמיד חכם, כי זה סימן שאינו מוכיח אותם שיתקנו את דרכיהם, פנחש המקיש, ואם בכל תלמיד חכם יש את מדת הנחש, בודאי שלשבת יהודה, שפוחים יוצאת המלוכה, יש את מדת הנחש, אלא שהפנחש העקורית בשבת יהודה היא מדת השפלות של האריה "פרע רבין פאריה", ורק כאשר יש צרה, הם משתמשים במדת הנחש, והיא מדה חיובית אצלם ולא במהות שלחם, ואלו דן, המהות שלו היא מדת הנחש ואין להם את מדת הפניעה קשבת יהודה ולכן אין להם מלכות.

"הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם". מובא בגמרא, שעד זמן השופטים נאסרו השבטים להתחתן שבת ארץ עם שבת אחר, ואפשר להבין טעם לכה מפרשננו, דהנה התורה מספרת שיעקב קרא לכל בניו ואמר לכל אחד את המעלות המיוחדות שיש בו.

הנה יעקב אמר ליהודה: "פרע רבין פאריה", וברכו שהמלוכה שזכת לשבטו, כמו שאמר לו: "לא יסור שבט מיהודה" (ספריא בתראא אנוקלוס) ולקאורה צרה, להבין מה הנחש בין המדה שהוא פורע ורובין פאריה לכה שהמלוכה שזכת לו, היה מן הראוי לומר שיהודה קם ומתנשא פאריה ולכן המלוכה שזכת לו?

אלא בודקא ציו יעקב את מדת הפריעה של יהודה פאריה הרובין, כדי ללמדנו שהשבה שהמלוכה שזכת ליהודה, היא משיח שליטתו של טבע של הנחש והשפלות, שאינו רוצה את המלוכה וצריך להכריח אותו למלכה, כי רק מי שאינו רוצה את המלוכה, הוא ראוי לכה, כי פה היא דרכם של הצדיקים הגדולים, כמו שמצינו במשה רבנו שלא רצה להיות המנהיג ודוקא אותו בחר ה' והכריחו לכה.

ענוה וקריעת בגדו

זוהי מדת הפריעה והרביצה שבשבת יהודה פאריה, שיש להם טבע לרע פרה לפני כל אדם, כמו שאמר חז"ל (סנהדרין דה) שפולכות בית דוד, הנהיגה את העם גנחת, כמי השילוח שהולכים גנחת, והם גם היו "רבין פאריה", ש'רביצה' היא קריעה לזמן מן שנה, ו'קלביא מי קמנו', שלאחר שפורע, אינו רוצה לקום מקריעתו.

כמו שמצינו בשלמה מלכנו, שלא קם מקריעתו רק לאחר שסיים לומר את הכ"ד רגנות, ומפנין למדו חז"ל ששפלות פורע בתפלותו, אינו קם מקריעתו עד סוף התפלה. וכן מצינו (מו"ק טז:) באביו של שלמה, דוד מלכנו, שהיה יושב בבית

מתיקות הניסים

— מכתבים למנוחת

הברך שפתר את המבוכה

אל מערכת גליון מתיקות השבת, שלום וברכה, אשמח לראות את המעשה הבא עלי גליונכם.

בתקופה האחרונה היו לבני קאבים במערכת העכול, לאחר שהתיעצתי עם ממחים, הבנתי שהסבה לכה היא מפני ששקשה אוכל, הוא לא לועס מספיק את האכל, אלא ממחר לבצע כשהאכל אינו לועס מספיק.

נסיתי לומר לבני את ההערה הזאת, אך ראיתי שהדבר מביש אותי, ולא היתה לי עצה כיצד לעורר אותו לשנות את הרגלו בעת האכילה מבלי לפגע בו, עד שבתפלת שחרית אחת, כנתיב בכל לבי בברכת 'אתה חונן לאדם דעת', והתפונתי בכל לבי לבקש מהקב"ה שיחונ אותי בדעת איד להתנהג בענין זה.

ואכן, אחרי התפלה עלה בלבי רעיון טוב וכה עשיתי: מפנין שאני משמש כמגיד שעור בשיבה בה בני לומד, לכן, כאשר אחי התפלה ישב אצלי בחדר רמ"ם בחור אחד שבקש לשאל שאני בהלכה ובאותה עת נכנס גם בני לחדר פניתי לאותו בחור ואמרתי לו: 'תדורו לאכל ארוחת בקר לפני שתגיע שעת השעור של המגיד שעור, אבל אף על פי שאתה מודרו, תזהר ללעס היטב את האכל, כי זה מאד לא בריא לאכל כל ללעס היטב, ובאופן כללי צריך להזהר בזה בכל אכילה ואכילה, ללעס היטב את האכל'.

כשסימתי לומר את הדברים לאותו בחור הבטתי קלות בפניו של בני וראיתי שהוא הקשיב היטב לדברי והיה נכר שהוא הפנים את הדברים ללב. כששניתי יצאו מהחדר, הודיתי לקב"ה שנתן לי את העצה הטובה הזאת והצליח אותי לקיימה, ובקשתי מהקב"ה שהדבר יהיה לתועלת לבני וגם לאותו בחור.

והנה למחרת בבוקר, מייד אחרי תפילת שחרית, שוב הגיע אלי אותו בחור והחל להודות לי מקרב לב ואמר: אתמול הרב עורר אותי ללעס היטב את האכל, והדברים היו חשובים לי מאד לשמע אותם, כי יש לי הרגל לאכל כשאני לועס מעט מאד, ואחר דברי הרב, התחלתי להזהר בזה וגם בארוחות האחרות ונורתי בזה.

« המשך המעשה בעמוד ד'

העדים מה מסתתרת מתחת דבריהם, ובכל זאת לשבט דן לא ראיה המלוכה, ולכן אמר יעקב: "עלי דרך", שגם אם נעמד מלך מושבט דן, תהיה זו מלוכה רק לפי שעה וקדלקמן.

ובזה יבין הטעם שצאקרו שבטטים לבוא זה בזה, מפניו שלכל שבט ישנם טבעים אחרים, כמו שראים שכל אחד מהם נמשל לחיה אחרת בטבעיו ובמדותיו, לכן אם השבטים היו מתערבים זה עם זה, היתה בקה סכנה שלא יכחישו בהתערבותם זה בזה את המעלות המיוחדות שטובעות בכל אחד מהם בפני עצמו.

לכן רצון ה' היה שכל שבט ינשא רק לשבט שלו,

כדי שתתעצם ותתחזק המעלה השייכת לו, וזאת מפניו שעד דור השופטים עדין המעלה שכל שבט לא היתה חזקה כל צרכה.

המלכת את יהודה עליו?

ולפי זה יתבאר מה שהנביא אומר: "ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתב עליו ליהודה ולבני ישראל חברו ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חברו". שלכאורה קשה: א. למה דוקא עץ? ב. בתחלה נאמר והיו לאחדים בידה, הינו שהם אחד לצד חברו, ולאחר מכן נאמר שה' ישים את עץ יהודה על עץ אפרים, שהם אחד מעל חברו?

אלא הקב"ה אמר לנביא שיקח את שני העצים "והיו לאחדים בידה", שיהיה אחד, זה לצד זה, ודוקא עצים, כי כמו שהעצים מפרים ומרבים, כך גם השבטים, הגיע זמנם שהתרו לבוא זה בזה ולפרות ולרבות, ויתרה מזה, אמר ה' שאת עץ יהודה הוא ישים על שבט אפרים, להראות שאפרים וכל השבטים שתחת מלכות ירבעם שיהיה מושבט אפרים, צריכים לקבל ממלכות בית דוד שמשבט יהודה, וכמו שגם נזכר מזה שבסדר חגיגת השבטים בפרק עם דגליהם, שבט יהודה היה בראש, ללמד שבכל צריכים לקבל ממנו.

מתיקות ערכו של דוד למול שמשון

"יהי דן נחש עלי דרך", אומרים התרגום ונתנו והתרגום וירשמי, יעקב אבינו רמז בפסוק זה על שמשון בן מנחם שהיה בזמן השופטים והיה לו גבורה מיוחדת ואימתו היתה מטלת על אויביו ושונאיו, ואמר יעקב: "לישועתה קייתי ה'" וכן שראה יעקב שהישועה שתהיה משמשון היא ישועה רק לפי שעה, לכן אמר "לישועתה קייתי ה'". וכן בזה למשיח בן דוד שמשבט יהודה, שהוא עתיד להושיע את ישראל ולהוציאם מגלותם.

אבל מושבט דן לא יצא משיח, מפני שלא די לדעת רק לשפט את העם, שכן בשפיטה "יפול רכבו אחור", שאחד מבעלי הדין נופל, אבל אצל דוד אמרו חז"ל (סנהדרין א), שהיה עושה שפחה ומשפין שלום בין אדם לחברו, ובדברי יעקב אבינו מנחת עצה טובה לדן, שיתפלל לה' ויאמר:

"לישועתה קייתי ה'", שזכה להושיע את העשוק מיד עושקו באופן שתהיה פשרה ביניהם ולא יתקוטטו זה עם זה.

השמחות של בעז

והנה אבי של שמשון היה מנחם מושבט דן, והיה גדורו של בעז שהיה מושבט יהודה, שהוא שבט המצאון במזרח השפלות וההקנעה פנ"ל, ומספר בגמרא, שבמשך שנותיו הארוכות של בעז, הוא עשה מאה ועשרים משתאות, כי היו לו שלשים בנים ושלשים בנות, וכשהקניסם להפס, עשה לכל אחד שני משתאות, אחד בביתו ואחד בבית החתן.

ובכל אותם משתאות, הוא לא הזמין את מנחם, משום שהאי כוונתו עקרה במאי פרע ל', כלומר,

שבוע חשב שפניו שלמנחם אין ילדים, הוא לא יוכל להזמין למשתאות שלו ולהזמיר לבעז על המשתאות שהוא יזמין, לכן לא הזמין, ובסופו של דבר כל ששים ילדיו של בעז נפטרו.

החשבון של בעז

ולא יתכן לפרש זאת כפשוטו, שכן חלילה לנו לחשב שלבעז לא היתה עין טובה ליתר ממנו ולחזוין את מנחם לשמחתיו בלי ששיב לו על כך תגמול, והרי איוב ותרן במנונו היה (כ"ב טו) ובנדאי גם בעז נהג במדה טובה זו, אלא כידוע שמשנח היה מושבט דן, ומפני שראה שאין לו ילדים, היה ראי לו לבוא לבעז שהיה מושבט יהודה והיה גדול הדור (לקו"ש רות תר"ד), ולשאל אותה עצה מה עליו לתקן כדי לזכות לילדים.

שמחם בבנין שלם

בציור שבכתרת הליון: אחד מכניו של בעז בשמחת נשואיו, כלשאי הרבים שמחים יחד עמו. בדלת נכר מנחם שלא רזמן לחתונה ועומד כשהוא פגוע מכה ולבסוף כל בניו של בעז נפטרו מן העולם.

מדוע בעז לא הזמין את מנחם לחתונת בניו?

ומה היתה הסבה האמיתית לקטירתם של ששים בני בעז?

בציור שלפנינו: בעז יושב עם מחתנו באחת משמחות נשואיו בניו ורבים מגלים את ההזדמנות לקבל עצה ותושיה מבעז שהיה גדול הדור אך מן הצד נכר מנחם שלא מעריך את בעז ולא חפץ להתעצב עמו ולהתברך מפיו על צרתו שלא זכה לבנים.

איזה תאר קבל מנחם עקב כך שלא אבה להתעצב עם בעז?

ואילו תוצאות היו לכך אצל שמשון בן מנחם?

על כך במאמר: 'מתיקות ערכו של דוד למול שמשון' ובמאמר 'בניית המשכן עם הערכה לשבט יהודה'.

עצות מתוקות

בברכת יעקב אבינו לבני יוסף הצדיק, הוא אמר: "אלקים הרועה אותי מעודי", וכוה נגרת שפלותו הגדולה של יעקב, שהרגיש עצמו ככלום וצאן שרועים אותו ואין לו מעצמו כלום, שהרי הצאן הוא ברעה שפלה הדימה לאדם חולה שאינו יכול ללוא לעצמו. כך יעקב הרגיש עצמו צלאו שהקב"ה מקלכלו ושומר עליו ומטפל בו, ואלו הוא אינו יכול לעוד לעצמו כלל.

מתקוות שיחי

רבנו של עולם, זכנו להיות מתלמידיו של אברהם אבינו שהם בעלי רוח נמוכה, ולא ירום לבבנו גם כאשר תצליח אותנו בכל מעשי דינו, ועל ידי זה תשיש להיטיב לנו ולא נגרם לך למעט מאתנו הצלחות שבביל שלא ירום לבבנו. כי נשאר שפלים וקטנים בעיני עצמנו גם כאשר מיטיב לנו בכל מיני טובות, ומדריגה לדריגה תעלנו עד שנוקה למעלת אבותינו הקדושים, אמן סלה.

זבולון יכולים להצליח בעסקיהם, זה רק "עלי דוד", אבל כאשר הם חוזרים מלמלחמותיהם ומעסקיהם, עליהם לבוא ולטול עצה משבט יהודה, כמו שאמרנו ח"ל (סנהדרין טו), שהיו באים לטול עצה מדוד מולכנו ואומרים לו, עמך ישראל צריכין פרנסה והנה מעיץ אף: תפרנסו וכן היה מעיץ להם לגבי מלחמות.

אבל מנוח לא העריך את בעז שהיה משבט יהודה, והיה מתקוטט עם אשתו ומקניט אותה שהיא עקרה ולא היא (במדבר י ה), ובעז הבחין שהדבר נובע לו מקנאה באשתו, מחמת שהיא היתה משבט המלכות, שבט יהודה (במדבר טו), ואלו מנוח היה בא אל בעז להתיעץ עמו, היה מולמדו להעריך את אשתו ולא להקניטה, אלא לשמחה ולעודד את רוחה וכוה יפדה אותה מעקרותה.

טובתו שלא להזמין לחתנה

ובבאמת, רצונו של בעז היה להזמין את מנוח למשתאות שעשה לבניו, אף בעז חשב שפינו שמונוח לא בא אליו עד מה, הרי שלא צדאי להזמין אותו למשתאותיו, משום שהאי כודנא עקרה במאי פרע לי, כלומר, שפינו שמונוח מתנהג כפרדה עקרה, הני כעם הערץ שאינו מבין שראוי לבא לפני שבט יהודה ולקבל מהם דעת ה', אם כן בעז אינו יכול להפיע ולתת לו, כיון שאינו רוצה להשפל ולקבל ממונו, וזהו 'במאי פרע לי', כלומר, וכי לחנם אומין אותו.

ויתרה מכך אמרו חז"ל (לפי קלג), כל השונה לתלמיד שאינו הגון, כדורק אבן למרקוליס, הנינו, שאם מנוח יבוא למשתאותיו של בעז, לא די שלא יקבל מבעז, אלא גם יקלוקל יותר, שפאשר יראה את הנהגותיו של בעז בפסעדות שמתנהג בהן ברביות או בצמצום, הוא יתנהג כתלמיד שאינו הגון ויפרש דאת הדברים בלב לרעה ויקטר כלפי בעז, שפכיוכל עושה הכל לטובת עצמו ולא לשם שמים, וזהו 'במאי פרע לי' - הנינו במה הוא יפרע לי, ברעה תחת טובה!

אבל על מנוח אמרו חז"ל (עירובין יח) שהיה עם הארץ, וכמו כן על יפתח אמרו חז"ל (תנחומא פקחות) שהוא היה עם הארץ, ויש לבאר זאת שאנשים כמותם, מדורות של אנשים רמי מעלה, בודאי ידעו ללמד תורה, אבל הם לא ידעו כיצד לפרש את התורה לפי רצון ה', ולדעת מה רצון ה' מהם בכל דבר וענין, וכן לא ידעו להתיעץ עם גדולי הדור בכל דבר, ועל כך נקראו עמי הארץ.

החשבון של מנוח

וכמו שאמרנו חז"ל (תנחומא יא) על יפתח שלא אבה לבוא לפנחס שיתיר לו את הנדר, ומכך נהנו להבין שהיה עליו לבוא לפנחס עוד קדם שיצא למלחמה, כדי שיהיה לו כיצד לערף את מלחמותיו ואיזה נדר הוא ינדר כדי לעשות ככה נחת רוח לה', וכמו שהתורה אומרת: "ובאת אל הפתח אשר יהיה בימים ההם", אלא שיפתח החשיב את עצמו כמלך ויחשב שפנחס צריך לבוא אליו.

וכמו כן מנוח החשיב את עצמו מאד ולכן לא אבה לבא אל בעז על מנת לקבל ממנו עצה ותושיה, וכן מעיניו אצל יואב כן צויה שהיה שר צבאו של דוד מלכנו, וערף את מלחמותיו, והיה צריך לעמוד לימין דוד ולמלאות את משאלותיו, ולא כמו שנהג לעשות הפך כרצונו של דוד, והנה מורד במלכות (סנהדרין טו).

חשיבות זמנית

ועל כך הנהיר יעקב את שבט דן, "יהי דן נחש עלי דוד שפיפו עלי ארץ", הנינו שאמנם יש לדן חשיבות שהוא דן את העם והוא נלקח בכל פחו באויבים, אבל הכל צריך להיות "עלי דוד" ו"עלי ארץ", לעוד ככה לשבט יהודה שהוא שבט המלכות, וכיוצא בזה, גם לשבט זבולון העשירים ראו לבא לפני שבט יהודה על מנת שילמדו אותם את הדרך אשר לכו בה ואת המעשה אשר יעשו היאף יצליחו בקנינים הרוחניים והגשמיים.

וימה ששבט דן יכולים לעשות מלחמות ושפט

בניית המשפחה עם הערכה לשבט יהודה

לו להתיעץ עם בעז, וכן הלק אחר עיניו ככה ששען על אשתו שהיא העקרה והקניטה על כך.

על כל פנים, מפינו שבעז צדק ככה שהוא לא הזמין את מנוח למשתאות של בניו ככל, אם כן נותר לנו להבין מדוע בכל זאת הוא יעניש על כך שכל ששים בניו נפטרו מהעולם? וכהקדים, עלינו לדעת, שאין אדם נוגע במינך לחברו אפילו כמלא נימא, ואם כן, לא יתכן לומר שבגלל עינו הרעה של מנוח מתו לבעז כל ששים בניו, בעוד שבעז עשה את מעשיו לשם שמים, אלא צריך לדעת, שאין לנו הבנה חושבונות שמים, ולפעמים הקב"ה הזמין את המאורעות זה אצל זה, שיהיה

למשה יהודה עשה את המשפחה, ואתו אהליאב בן אחיסאמר למשה דן, שבזה אהליאב שהיה משבט דן נספח לבצלאל שהיה משבט יהודה וכה הוא הצליח, ואלו מנוח, שהיה עם הארץ, לא השפיל לחבר את עצמו לשבט יהודה, ובמקום להתברר מבעז, הוא התברר מהפולא, בעוד שהצדיקים גדולים במעלתם מהפולאים (פסיקתא רבתי לה).

ממנו יראו ויראו

ומפינו שמונוח לא קבל את הברכה מבעז, הוא קבל בו שאמנם הוא היה גדול מאד, אבל חז"ל אומרים שהוא הלק אחר עיניו, כמנוח אביו שהלק אחר עיניו, ככה שבצלאל בן חור

אם מנוח היה מעריץ את בעז ויבא אליו מעיקרא, בעז היה מזמין אותו למשתאותיו והנה מברכו שיצפה לבן גדול כשמשון, ושמשון היה שופט את ישראל כמו דוד מלכנו וכמו שברך יעקב את שבוט: "דן דין עמו פאחד שטיי ישראל", ופרש רש"י, כדוד מלכנו שהיה משבט יהודה, שהוא המידה שבשבטים, והיה מכירת את הפלשתיים לממרי, אבל מפינו שמונוח לא עשה כן, בנו משפחה היה כ'שמש' שבאה ושקעה בצעהרים, שנופטר מן העולם באמצע פעלותיו נגד הפלשתיים.

ובפרשיות בניית המשפחה היתה הנהגה מתקנת, הפך הנהגתו של מנוח, ככה שבצלאל בן חור

נראה מקף שנגלל התקדמות של מנוח מרתו בניו של בעז, כדי שישמעו ויראו לא לנהג פו, כי אמנם בעז עשה זאת לפי רצונו ה', אבל אדם רגיל, אסור לו לעשות כן.

שעה של זכיה בעולם הבא

ובקף שמתו לבעז כל בניו, יש כדי ללמדנו שאדם יכול לעשות מעשים טובים רבים בימי חייו ועלול להיות שהוא נפסיד אותם ולבסוף

ולדוד עצמו היו ארבע מאות ילדים (סנהדרין מט), ומקבל עמיד לו בן אחד והוא שלמה שהמשיך את דרכו. ומפיון ש'יש קונה עולמו בשעה אחת' ואין לה אדם שאין לו שעה, לכן אדם צריך להיות מוכן בכל שעה להיות פנוי ולומר, קמדת שבט יהודה, בכדי שיה' זכיה אותו בשעתו הטובה ויזמן לו מצוה שתזכה אותו לעולם הבא גדול מאד.

הקב"ה יזכה אותו במצוה אחת שהיא שקולה יותר מכל המצוות שעשה, כדגמת מה שארע לבעז, שבסוף ימיו זכה להעמיד בן שממנו קמה וגם נצבה מלכות בית דוד, ויבדאי גם מששים בניו זכה לחיי עולם הבא, אבל יתר על כן, לאין שעור זכה על ידי בנו האחרון שממנו נולד דוד מלכנו שדוה לקב"ה בשירות ותשבחות ומצאצאיו יעמד משיח צדקנו ויגאל את ישראל.

מתיקותו של שבט יהודה ודוד בראשם

הבריאים שיה' נתנו לאדם לאכילה, שעל ידם מתרבה בגוף האדם הדם הדומה ליון.

דוד רך וגם חזק

עוד אפשר לפרש ש'כבס בניו לבשו', הינו שבגדיו של שבט יהודה הם אדומים, מלמדנו שרק כלפי חוץ היו רואים על דוד את מדת הגבורה שעמה היה משתמש נגד אויבי ה' [שכן הבגדים הם חיצוניים ומסמלים על הרשם החיצוני] וכמו שנאמר על דוד שהיה "אדמוני", אך כלפי פנים פנים לבאי בית המדרש ומתנהג עמהם ברכות ובענינה, הנה הנהגתו מול אויבי ה', וזה מלמדנו שבפנימיותו היה בעל לב טוב ורך והיה מאיר פנים ומתנהג ברכות כלפי הבריות [ישנו השנים הן פנימיות בגוף ומסמלות על הפנימיות].

הפית', שבקף הודה לה' שעל ידי חסד הבריות הנה, זכה לראות בהולדת בנו הגדול שלמה מלכנו שהמשיך אותו בעולם.

דוד משבח את ה'

ויש לבאר שלזה רמז יעקב אבינו באומרו על שבט יהודה: "כבס בניו לבשו", שבגדת המלכות באויבי ה', דוד היה לובש גבורה, והיה מלכלף את בגדיו בדמם "ובדם ענבים סוטה", הינו שהיה מודה ומשבח את הקב"ה על חסד הדם שה' נתן לו ולבני ביתו, שהדם נר כפסות ובגדים, כמו שכתוב: "ויפרשו השמלה לפני זקני העיר".

והאשה נמשלה לנפשו, כמו שכתוב: "אשתך נקנו פריה", לכן הפסוק אומר שבשבט יהודה היו מכבדים את הבגדים ביין, כמו שמצינו (ברכות ג): שהיו ממשיכים יין בצנורות לפני חתן וכלה וזורקים לפנייהם קליות ואגוזים [בימות החמץ], להראות שה' יברך אותם בי'לדים רבים ויתן להם הרבה כחות לגדלם.

"חכלילי עינים מיניו", עיניו של דוד היו יפות, כמו שכתוב עליו: "יפה עינים וטוב ראי", וזאת בעקבות שהיה מודה לה' על הדם הדומה ליון, וכן היה מודה על הינו עצמו, שמסמל על המאכלים והמשקים

יעקב אבינו מברך את יהודה: "אסרי לנפן עירה ולשרקה בני אתנו", הינו שישפכו הרבה יינות בגבולו, "כבס בניו לבשו ובדם ענבים סוטה", מרב שהיה הרבה יין בערי יהודה, הם יוכלו לכבס את בגדיהם ביין.

ויש לבאר שהפסוק מלמדנו בקף על מדתם של שבט יהודה, שמצינו (מירק טו) בדוד מלכנו שהיה יושב בבית המדרש על הארץ, כלומר שהיה לו ענה ונשפלות גדולה.

ואמרו תז"ל (ברכות ד), שדוד אמר לפני ה' 'ידי מלכלכות בדם לבבדך, ויש לבאר שהפנה בזה, שפסם שאדם שעוסק במלאכה נפר עליו הרשם של אותה מלאכה, וכגון, אדם שצובע בתיים, הדבר נפר על בגדיו, קף על דוד היה תמיד רשם של הפרת הטוב לה', שהיה מודה לו ותברך על חסד הדם שה' מזרים בגוף האדם ומחדש בו את הדם בכל חדש, כמו שהודה לה': "מושיבי עקרת

המשך מתיקות הניסים

'והנה' ממשיך הבורח ואומר: בזמן ארוחת הערב, אפשר לעסתי היטב את האכל, לפתע הרגשתי משהו קשה בתוך הפה, הוצאתי את האכל מפי וגליתי שהיה מנח בתוכו... ברגע! בלי שהרב היה אומר לי להזהר בזה - לפי ההרגל שלי, הייתי בולע את הברג ומי יודע מה היו ההשלכות הקשות לקך...

אמרת לבחור: את האמת אמר לה שעקר פגנתי לא היתה אליך אך אני מודה לה' מאד שהדברים היעילים גם לה' וחדד אתו אמרנו "מומור לתודה", וכונתי להודות לה' על ששמע את תפילתי, שבקשתי ממנו ותברך שהדברים יהיו לתועלת גם לבחור זה.

כשבני שמע מקף הדבר עורר אותו מאד להזהר ללעס היטב את האכל, ואם לא מפני שזה לא בריא לאכל עם לעיסה מועטת, אז בשביל שלא לבלע חפצים מסכנים שעלולים להצמצא במאכלים. הדבר גרם לי לקח נפלא, שכשזוהרים שלא להחליש את דעת הזולת [גם אם זה בני], מרויחים מקף בכפל כפלים - גם להציל אחרים וגם להעביר את המסר למי שאנו רוצים, באופן המועיל ביותר.

י. ב. מודיעין עלית

חדוים מתוקים

א. מי הוא שלא רוצה למלך ומכריחים אותו למלך, ומדוע מכריחים אותו לקף? ב. מדוע לשבט דן אין מלכות? ג. מהי העצה הטובה לדון שלמדת מדברי יעקב אבינו? ד. כמה מנוח היה כפידה עקרה, מלבד זאת שלא היה לו בנים? ה. מה היתה מעלתו של אהליאב שמשבט דן? ו. איזו מדה היתה נפרת על דוד מלכנו כמלאכה הנפרת על בעליה?

התשובות מונחות בתוכן גליון זה. ניתן לשלוח את התשובות לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית בקולקול מתקיות: 073-313-4395. בצירוף שם כתובת וטלפון | הזוכה מפרשת מקף: דוד וויינגרטן, ביתר עילית.

לראות רק עולם הבא

נאמר: "ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות", ויש לבאר שב'כבדו מזקן' כלול הפרוש שענינו נעשו 'מכבדות' מאד [על דרך שאמר דוד מלכנו "עמם אקבדה"] וזאת "מזקן", הינו מרב זקנותו של יעקב בעבודת ה', ש'אקף' זהו מי שקנה חכמה, והינו, שמירב החכמה והדעת הגדולה שעקב אבינו קנה בעבודת ה', כבר לא יכל לראות את העולם הזה, אלא היה רואה בעיניו רק את העולם הבא.